

MINTEA ȘI RAȚIUNEA – POSSIBILITĂȚI DIFERITE DE CUNOAȘTERE. PROBLEMATIZARE CATEHETICĂ

Pr. lect. univ. dr. Roger CORESCIUC,
Facultatea de Teologie Ortodoxă „Dumitru Stăniloae”, Iași

Abstract

The knowledge of the divine does not exclude the knowledge of the world, nor does the knowledge of the world replace the knowledge of God. A conflict between reason and mind arises only when it is reason, or the mind (or heart) no longer acts in specific frames. In the present study we try to see some of the liturgical, catechetical, pastoral drifts that can be reached when the clear distinction between mind and reason is not taken into account. The liturgy is not a space dedicated to theological information, but it proposes a different type of approach to knowledge. The liturgy of the word is also part of the liturgy, but the ultimate goal of the service is to enter into the suprarational mystery of God. The world, as a whole, becomes the slave of abused reason, forgetting that reason is limited and can only provide a glimpse of understanding reality.

Keywords: mind, intellect, reason, Palamas, knowledge, catechetical.

Studiul de față pleacă de la distincția foarte clară în tradiția filocalică dintre *mințe* și *rațiune*. În limbajul de zi cu zi, atunci când ne referim la orice tip de demers intelectual, spunem că acesta se realizează prin intermediul minții. Pentru Părinți, mințea nu este organul care ajută la dezvoltarea diferitelor registre intelectuale, ci este adâncul de taină în care omul se întâlnește cu Dumnezeu: „Ceea ce este curățită și luminată nu este rațiunea, cugetarea, ci mințea omului [...]. Cugetarea este un lucru, iar mințea alt lucru. În științele umane, ceea ce este luminat de către cunoașterea științifică este cugetarea omului, rațiunea sa. Teologul adevărat este luminat în mod dublu. La acesta trebuie luminată și rațiunea, prin cateheză, dar în special este luminată mințea, adică inima sa, inima sa duhovnicească”¹.

¹Ioannis Romanides, *Teologia patristică*, traducere de pr. Gabriel Mândrilă, Editura Metafraze, București, 2011, p. 198.